

HAPPY NEW YEAR

januari 2024, jaargang 65 nummer 1

nieuwsbrief

Beste tuin vrienden

Namens het bestuur een voorwoordje

Een nieuw jaar een nieuwe maand een nieuwe nieuwsbrief

Wij wensen u iets groens, iets goeds, iets lekkers, iets gek, iets gekkers, iets aardigs, iets liefs, maar hoe dan ook iets positiefs voor 2024.

Ook in het nieuwe jaar gaan we vol energie aan de slag met onze vereniging, met onze hobby, met onze tuinen, met onze plantjes, met ons. We staan voor duurzaamheid (we ruilen planten en kennis met elkaar), we maken leuke leerzame tuinreizen met elkaar, we gaan naar lezingen, we doen mee aan workshops, we werken samen met andere afdelingen en andere groene partijen, we bezoeken de rotstuinclub, de tuinclub, de fotoclub en bloemschikken, we kunnen ons aanpassen aan de klimaatverandering en verdrogingsproblematiek. Dat is waar we voor staan.

Vind jij Groei en Bloei Breda e.o. ook belangrijk en wil je jouw steentje bijdragen, kom dan naar de Algemene Leden Vergadering op 21 februari 2024. Ook onze donateurs zijn van harte welkom.

In de nieuwsbrief van februari herhalen we deze oproep.

Elk jaar hebben veel mensen een goed voornemen dat na enkele dagen, weken of maanden alweer sterk aan het afnemen is. Vaak gaat het dan om een gezondere levensstijl. Maar als tuinier is een goed voornemen blijvend en begint met een plan maken om het dit jaar net een beetje anders te doen. Dat ene plekje in je tuin eens helemaal vernieuwen. Bijvoorbeeld in een hoekje een rotstuintje creëren, een pluktuin voor een mooi bloemstuk, een plantencombinatie maken waar je elke dag wel een foto van wilt maken.

Wat we vooral doen is werken met en genieten van planten, hun groei en samenhang. En dat genieten doen we samen in heeeeeeeel 2024.

Namens het bestuur

Wijnand Romijn

2 januari tuin van Marjo en Anneke bij Binnenstebuiten

Zoals in de nieuwsbrief van december al aangekondigd, zal de tuin Fuchsiade in Oudemolen van onze leden Marjo van de Laan en Anneke Mengelkamp te zien zijn in het programma Binnenstebuiten op NPO 2. Inmiddels is de datum waarop het programma wordt uitgezonden bekend. De uitzending zal plaatsvinden op dinsdag 2 januari om 19.05 op NPO 2.

ZONDAG 14 JANUARI 14.00 uur: Thee uit eigen tuin

Lezing en theeproeverij door Helen Otting.

Deze keer geen lezing over bomen of bloemen, over milieu of biodiversiteit. De eerste lezing van het nieuwe jaar gaat over kruiden die we in onze eigen tuin kunnen kweken en waarvan een heel smakelijke thee gezet kan worden. Helen Otting van Helenokruiden kan hier alles over vertellen. Zij heeft een opleiding tot herborist gevolgd bij kruidencentrum de Sprenk.

Bij thee die gemaakt wordt van kruiden komt meestal geen theestruik te pas. Officieel wordt drank van kruiden en heet water "infuus" genoemd. Maar niemand die deze naam gebruikt en daarom wordt meestal over kruidenthee gesproken. Kruidenthee kan gebruikt worden om je fitter of gezonder te voelen, maar ook omdat het gewoon lekker is. Deze middag geeft Helen alle informatie over kruiden uit eigen tuin die geschikt zijn voor het samenstellen van echte kruidenthee.

Gedurende de lezing kunt u twee keer kennismaken met een verschillende kruidenthee. (hier zijn geen kosten aan verbonden) Houdt u er rekening mee dat deze middag GEEN koffie of (zwarte) thee geschonken zal worden.

U bent van harte welkom op deze eerste bijzondere bijeenkomst in het nieuwe jaar.

Locatie: Curio Frankenthalerstraat 15 Breda

Arboretum Kalmthout: Een wandeling langs bloeiende toverhazelaars en het verhaal van een bijzondere vrouw.

Zondag 28 januari 2024 Start rondleiding 13.30 uur.

Het arboretum in Kalmthout is een bijna 14 hectare grote bomen- en plantentuin van internationale allure. Er groeien meer dan 11.000 soorten uit de hele wereld.

Op de website van het Arboretum wordt duidelijk waarom een bezoek aan dit park, ook midden in de winter, meer dan de moeite waard is:

"Beleef de magische wintertuin van Arboretum Kalmthout. Het vuurwerk van honderden toverhazelaars (Hamamelis) en hun geurende bloemetjes op kale takken zijn onweerstaanbaar. Deze struiken bloeien midden in de winter, ongeacht koude of sneeuw. De verzameling toverhazelaars is de grootste in heel Europa en bevat enkele van de oudste exemplaren. Behalve hamamelis zijn er ook andere winterbloeiende planten te zien, zoals sneeuwbal, cyclaam, sneeuwkllokjes en helleborus.

Bij de rondleiding door een deskundige gids zal er, naast aandacht voor de hamamelis en andere bijzondere bomen en planten, ook uitgebreid aandacht worden besteed aan de geschiedenis van het park. Jelena de Belder, haar man Robert en haar schoonbroer George hebben een oude handelskwekerij in de loop der jaren met veel smaak en deskundigheid omgetoverd tot een aangenaam en sfeervol park met een ongelooflijk rijke botanische collectie.

De Belders waren niet alleen gepassioneerde plantenverzamelaars: ze ontpopten zich ook tot gedreven en getalenteerde plantenveredelaars.

De lijst van planten die in het arboretum van Kalmthout ontstonden of die door de Belders op hun vele avontuurlijke reizen in het verre oosten werden gevonden en geïntroduceerd, is ronduit indrukwekkend.

Zowel voor als na de rondleiding kunt u op eigen gelegenheid iets drinken of eten in de ontvangstruimte van het Arboretum.

Prijs: 10 euro voor leden en 12.50 euro voor niet-leden. (entree+rondleiding)

Aanmelden uiterlijk 15 januari (aanmelden-activiteit@breda.groei.nl)

De excursie kan doorgaan bij deelname van minimaal 18 deelnemers.
Na 15 januari ontvangt u bericht of de excursie doorgaat of niet.

Verzoek: Mocht u zelf geen vervoer hebben naar Kalmthout, maar WEL graag deelnemen aan deze excursie, vermeldt dit dan bij aanmelding.

Datzelfde verzoek richten we ook aan leden die met eigen vervoer gaan en bereid zijn andere deelnemers mee te nemen.

Op deze wijze kunnen we bekijken of carpooling mogelijk is.

Workshop Wol Vilten

In januari wil ik u enthousiast maken over wol vilten.

Zelf maakte ik voor het eerst kennis met wol vilten tijdens een kunstweekend met cliënten waar ik toen werkte tijdens een workshop en ik was meteen enthousiast, het spelen met wol en verrassende resultaten.

Omdat ik vilten zelf een geweldig ambacht vind, laat ik u ook graag beleven hoe verrassend het is om met wol, water en zeep en je eigen handen iets bijzonders te creëren.

Neem op de workshop een tekening of plaatje mee als idee van waaruit je kan werken.
Tot 27 januari 2024.

Anne-Rose van der Zwet van Dijk

Deze interessante, praktische en zeer leerzame workshop van Anne-Rose gaat door bij minimaal 10 deelnemers. De prijs voor deelname is €15 voor G&B-leden en €17,50 voor niet-leden. Aanmelden kan tot en met uiterlijk 13 januari 2024 via: aanmelden-activiteit@breda.groei.nl Betaling uiterlijk 14 januari 2024 op IBAN NL60 RABO 0104 6303 53 t.n.v. KMTP afd. Breda e.o. Vergeet niet uw naam, lidmaatschapsnummer en "workshop

wol vilten" te vermelden.

Datum: zaterdag 27 januari 2024

Aanvang: 09.30 uur

Locatie: Boerderij Wolfslaar, Wolfslaardreef 95, Breda.

Bloemen uit eigen pluktuin

In samenwerking met Velt organiseert Groei & Bloei Breda e.o. een tweedaagse cursus

Deze cursus wordt verzorgd door Karien van Rijst.

Zij is werkzaam geweest als tuintherapeut en was o.a. verbonden aan een biologisch dynamische zorgboerderij.
Ze heeft diverse cursussen gevolgd bij VELT (**V**ereniging voor **E**cologisch **L**even, koken en **T**uinieren).

Karien heeft in Den Bosch haar eigen **Bosschebloemenpluktuin**.

Samenwerken met de natuur is haar uitgangspunt. De kwekerij is zo ingedeeld dat insecten en bodemleven alle kans krijgen. De bodem wordt met de hand bewerkt en de insecten zorgen er voor dat er een evenwicht ontstaat, zodat geen chemische bestrijdingsmiddelen hoeven worden gebruikt.

Wat er zoal aan bod zal komen bij deze cursus:

- het maken van een goede plattegrond
- welke zaden of planten vooral geschikt zijn
- relatie tussen grondsoort en groei van de plant
- het maken van een teeltplan
- wisselen van plantvak
- hoe de grond zaai- en plantklaar gemaakt moet worden
- vooraf zaaien in zaai- of ter plekke zaaien
- biologische aanpak bij ziekte van planten
- wanneer oogsten
- hoe stel je een mooi boeket samen

Uiteraard is er ook alle tijd en ruimte om specifieke vragen te stellen!

De cursusedagen zijn zaterdag 3 en 24 februari. Tijd: van 9.30 tot 12.00 uur.

Locatie: kinderboerderij Wolfslaar, Wolfslaardreef Breda.

Prijs 25 euro (leden Groei & Bloei of Velt) 30 euro (niet-leden)

Aanmelden uiterlijk 15 januari (aanmelden-activiteit@breda.groei.nl)

De cursus kan alleen doorgaan wanneer zich voldoende deelnemers aangemeld hebben. Wanneer dit duidelijk is ontvangt u bericht en het verzoek te betalen. Graag aangeven of u lid bent van Groei & Bloei of Velt of niet.

Tweedaagse cursus biologisch moestuinieren

Groei & Bloei Breda e.o. organiseert in samenwerking met Velt

In het voorjaar van 2023 heeft Karien van Rijst voor Groei & Bloei Breda met veel enthousiasme een tweedaagse cursus biologisch moestuinieren gegeven.

We hebben hier veel positieve reacties op mogen ontvangen.

Voor iedere belangstellende die eerder niet in staat was om deze cursus te volgen is er in 2024 opnieuw de mogelijkheid om in te schrijven voor deze tweedaagse cursus.

Karien wil in deze cursus handvatten meegeven om een goed tuinplan te maken, rekening houdend met wisselteelt/combinatieteelt.

Uitgangspunt daarbij is om op een ecologische wijze samen te werken met de natuur en op die manier proberen ziektes te voorkomen.

Wat komt er zoal aan de orde?

- Belang van een goede bodem.
- Hoe bewerk je de bodem?
- Groentefamilies: welke groentes horen bij elkaar en welke niet?
- Wat zijn blad, vrucht, wortel, kool en peulgewassen?
- Hoe maak je een jaarlijks roulerend tuinplan?
- Hoe kun je het best composteren?
- Enkele praktijkopdrachten.

Er is ook alle ruimte om eigen vragen in te brengen!

Datum: zaterdag 17 februari en 2 maart

Tijd: 9.30 – 12.00 uur.

Locatie: Bezoekerscentrum Wolfslaar, Wolfslaardreef Breda

Prijs: 25 euro (voor leden van Groei en Bloei en Velt)

30 euro (niet-leden)

Aanmelden uiterlijk 15 januari: aanmelden-activiteit@breda.groei.nl

Graag vermelden of u lid bent van Groei&Bloei of Velt of niet.

Na deze datum hoort u of de cursus doorgaat en krijgt u een betalingsverzoek.

Oproep fotoclub

Onze fotoclub kan maximaal 25 leden hebben. Op dit moment is er plaats voor een paar nieuwe leden. Heb je belangstelling en wil je een keertje komen kijken om de sfeer te proeven, stuur dan een email naar fotoclubbreda@gmail.com

Voor wat meer informatie kan je terecht op <https://breda.groei.nl/activiteiten/fotoclub>

Wie weet tot ziens bij Fotoclub G&B Breda!

Bibliotheek

Van één van onze leden zijn drie jaargangen (2009-2010-2011) aangeboden, plus een "stap-voor-stap-gids" van Groenboekery over snoeien van: hagen-fruitbomen-klein fruit-bladverliezende bomen-groenblijvende bomen-leibomen-heesters-rozen. Een kleurrijke gids voor kamerplanten door Ann Bonar. Het groene boek, een encyclopedie van bloemen en planten van Lecturama. De 3 boeken zijn nog in goede staat. Verder zijn er diverse bladen zoals: Tuinen kijken, van Margriet Tuinen en Balkons, Gardeners World Summer stars, van Landleven een bewaarnummer over zaaien-stekken-snoeien-delen. En verder zijn er interessante folders en specials.

Mogelijk zijn de jaargangen een verrijking voor groen-en-bloem. Heb je interesse in een jaargang of een boek of in alles? Stuur dan een bericht aan info@breda.groei.nl

Heb je ook iets aan te bieden? Stuur jouw bericht aan info@breda.groei.nl

Kerstmarkt Terheijden 8 december

Vanaf 14:00 uur waren we present in de (koude) kerk van Antonius Abt in Terheijden.

Koffie, thee, glühwein en snert, prima verzorgd, met kerstmuziek op de achtergrond.

Met 4 auto's volgeladen met bloemen, ondergronden, groen en kerstattributen kwamen we eraan.

Met frisse moed gingen we aan de slag om de standplaats gezellig aan te kleden.

Diny had hierbij voor een mooie grote groenslinger en lichtsnoer gezorgd.

Omdat we thuis het nodige hadden voorbereid, konden we de kraam en pilaar al snel volhangen.

Kransen, ringen, bloemstukken en dennenappels.

Om 17:00 uur waren we mooi opgetuigd en waren Trees, Ineke en Diny druk aan het bloemschikken.

Elk kerstbloemstuk werd afgewerkt met een lichtjessnoer.

Het was een drukte van belang en veel belangstelling, waarbij onze bloemstukken voor een vriendelijke prijs werden verkocht.

De QR code werkte goed.

We kregen bezoek van Femke Lampe-Braun die per 01-01-2024 Algemeen Directeur wordt van Groei en Bloei.

Ze wilde op deze manier graag kennismaken met onze afdeling.

Ze had het gelezen en haar naaste familie woont in Terheijden.

Dit was een aangename kennismaking.

Kortom: een zeer geslaagde avond en een heel hartelijk dank aan allen die hieraan hebben meegewerkt.

Gonny van Fessem

Kerstworkshop 15 december

Om half 5 waren de opbouwploeg en de eerste vrijwilligers al present om bij Curio in de Frankenthalerstraat de voorbereidingen te treffen voor de workshop.

Het was een drukte van belang.

Om 19:00 uur waren de eerste deelnemers, van de bijna 50, al binnen en werden verwelkomd door Meggie met een kopje koffie en iets lekkers.

Om half 8 toen iedereen aanwezig was, mochten ze plaats nemen aan de tafels. Daar stond een emmer met prachtige bloemen en een variatie aan kerstgroen gereed.

Na een welkomstwoordje van onze voorzitter Sjak, kregen ze van Trees uitleg over de materialen en konden ze aan de gang.

Het werd opmerkelijk stil, iedereen was druk in de weer.

Met soms wat hulp van de bloemschikleidsters en vrijwillige bloemschiksters werden er mooie kerststukken gemaakt.

Op de achtergrond een kerstmuziekje en een gezellig gebabbel, het was een ontspannen sfeer.

In de pauze was er een hapje en een drankje.

Daarna waren er nog hyacintbolletjes, dennenappels, kerstballen en de lichtjes, die maakten het kerststuk compleet af. Iedereen ging heel trots en tevreden naar huis. Geniet allemaal van uw mooie zelfgemaakte schitterende creatie.

Hierbij wil ik nogmaals alle vrijwilligers heel hartelijk bedanken voor hun bijdrage en inzet om dit evenement tot een succes te maken.

Wij wensen U allen mooie kerstdagen, een fijne jaarwisseling en een gezond 2024.

Bloemencommissie

Terugblik workshop fotograferen met smartphone

Een korte terugblik op de workshop fotograferen met de eigen smartphone door Richard Rood (van Fotoclub Groei en Bloei) op maandag 18 december 2023 in De Kievitslaar te Effen.

Met 8 personen zijn we door Richard meegenomen in de mogelijkheden die onze eigen smartphone biedt op het gebied van fotograferen. De informatie werd ondersteund met beelden. Vooral het zelf uitvoeren van de tips die ons werden gegeven was heel verhelderend en leerzaam. Een regelmatig: "Oh, kan ik dat ook met mijn toestel" was te horen. Het is echt een ontdekkingstocht geweest.

Bloemschikken

Deze keer foto's van de enthousiaste beginnersgroep. De opdracht spreekt voor zich..... De groep is enorm enthousiast en dat is aan hun werk te zien!

Rotstuinclub.

Lezing dinsdag 9 januari a.s.: aanvang 19.00hr

Liefde voor rotsplanten leidt naar de bergen

Jeroen van Berkom had interesse in rotsplanten en dat bracht hem op het idee dan toch iets meer te weten te komen van die plantjes.

Waar groeien die dan en onder welke omstandigheden, dus hij plande een mini-vakantie naar de " Brocken Garten" in de Harz dat in het oosten van Duitsland ligt. Hij genoot van de zichtbare plantjes, echter hij was te vroeg want er lag veel sneeuw. Dat was de reden om nog een keer te gaan.

Met die wijsheid is hij toen verder Europa gaan bezoeken in de bergen en dat bracht hem naar de Pyreneeën, de Franse, Italiaanse, Zwitserse en Oostenrijkse Alpen.

Daar heeft hij bestudeerd waarom bijv. die ene plant wel goed groeit op die helling, maar 150 meter verder niet meer.

In deze lezing neemt hij ons mee en daar kunnen we wat van opsteken.

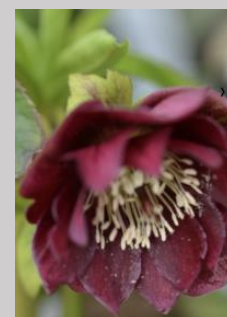
Ook niet-leden zijn welkom op deze interessante en leerzame lezing.

Tuinclub

Tuinclublezing op dinsdagavond 23 januari 2024 door Pascal Jongen

Afgelopen zomer zijn we met de dagexcursie van de tuinclub bij Marnis kwekerij in Bunde (Limburg) geweest. Pascal Jongen, de eigenaar van Marnis kwekerij, heeft toen beloofd een lezing voor de tuinclub te geven over clematissen en andere bijzondere planten.

Ook niet-tuinclubleden zijn 1x per seizoen van harte welkom als introduc e om onze lezing bij te wonen tegen betaling van €4,00 op de avond zelf.

Mocht je deze lezing willen bijwonen, dan graag vooraf per email opgeven bij Marian Ooyen via haar emailadres: marian_ooyen@hotmail.com (laag streepje tussen voor en achternaam) of via Whatsapp op 06 30427093.

Inloop vanaf 19.00 uur.

Aanvang lezing om 19.15 uur.

Fotoclub

Uitslag thema vrij in de Intratuin in Breda NOVEMBER 2023

Op de **1e** plaats is geëindigd de foto van Anna. De leden vonden het een grappige foto die de kerstsfeer goed weergaf. Deze foto is lekker scherp genomen op de boom en het figuurtje. Anna heeft veel moeite gedaan om dit zo in beeld te krijgen. De foto heeft een prima compositie. De belichting was bijzonder lastig vanwege de bolling van het glazen helikoptertje en het water dat voor een spiegeling zorgde. Opvallend en grappig detail is de rollende ogen van het kerstmannetje.

Een zeer geslaagde foto en een verdiende 1^e plaats Anna. Proficiat!

Op de **2e** plaats komt de foto van Pily.
Bij deze foto valt het volgende op: hij is scherp waar die scherp moet zijn, het mooie kleurenspeel. Door de donkere (onderbelichte) achtergrond springen de kleuren eruit. De diagonale compositie maakt dat het geen saaie foto is, het tegendeel echter.
Kortom een puike themafoto Pily. Top gedaan.

Op de **3e** plaats staat de foto van Henny.
Een prachtig scherp verlicht kerstornament. De regel van derde is goed toegepast en door de donkere achtergrond springt dit lichtobject er mooi uit. Sommige leden waren van mening dat een vierkante uitsnede wellicht iets beter geweest zou zijn. Maar desalniettemin een zeer verdiende notering Henny.
Keurig gedaan.

Boom/Struik van de maand: Rubus

De gewone braam had vroeger de wetenschappelijke naam *Rubus fruticosus*. Tegenwoordig is dit de sectie *Rubus* = zwarte braam, waar ongeveer 60 soorten onder vallen. Ten behoeve van de overzichtelijkheid noemen wij die hier alle zwarte braam. De zwarte braam kom je tegenwoordig overal tegen in het Markdal, maar ook in de stad Breda. De plant geeft de voorkeur aan stikstofrijke grond en kwam daarom vroeger voor op open plaatsen in beuken- en berkenbossen. Stikstof valt tegenwoordig in grote hoeveelheden uit de lucht en dat verklaart de opkomst van de braam.

De bloemen bestaan uit vijf witte of roze kroonbladen en vijf kelkbladen. Er zijn een heleboel meeldraden. De bladeren zijn ook vijftalig, en blijven lang aan de plant, tot in de winter. De bramen behoren tot de zeer grote groep van de rozenfamilie. Deze bestaat uit zeer uiteenlopende kruiden en bomen zoals: meidoorn, appel, kers, vrouwenmantel, aardbei en pimpernel.

Het meest opvallend aan de braam zijn natuurlijk de stekels, die in venijnigheid behoorlijk kunnen verschillen, zoals elke bramenplukker weet. Het zijn stekels en geen doornen, want ze zitten op de bast en zijn makkelijk los te trekken. Doornen zitten steviger, op het hout zelf, zoals bij een familielid van de braam, de meidoorn.

Aan deze stekels heeft de braam zijn naam te danken. Braam is een oeroud woord voor een puntig uitsteeksel.

De vruchten worden door veel vogels gegeten, maar ook door de vos en de das. Voor de inheemse bijen als de groefbij, de metselbij, de zandbij, de zijdebij en niet te vergeten de diverse hommels, is de plant van groot belang vanwege zijn nectar en het stuifmeel. Aan de vruchten heeft de braam zijn wetenschappelijke naam te danken. "Rubus" komt van *ruber*=rood. *Fruticosus* van *frutex*=struik.

Een aantal bijen en wespen nestelt in de stengels. Vandaar is het van belang dat bij onderhoud van tuinen en bermen, altijd minimaal de helft van de braamstruiken blijft staan.

De struiken bieden ook nestgelegenheid en dekking aan vogels zoals fazanten en patrijzen en de zangvogel braamsluiper dankt er zelfs zijn naam aan.

Tenslotte, en heel verrassend, de boomkikker in Brabant kan beter braamkikker worden genoemd. Hij leeft hier goeddeels in braamstruiken. Bij de inrichting van het natuurgebied de Gilzewouwerbeek bij Bavel, is goed rekening gehouden met de boomkikker. Bij elke poel is daar een kleine wal met braamstruiken aangelegd.

Mensen eten ook bramen. Men eet ze vers en er wordt sap en jam van gemaakt.

Vroeger werden de takken, na van de stekels te zijn ontdaan, gebruikt om er bijenkorven van te maken.

Iedere bramenzoeker weet dat er grote verschillen zijn in de kwaliteit van bramen en de tijd van rijping. Dit geheel los van hoeveelheid zon en temperatuur.

Kortom, je hebt zeer goede struiken met veel grote smakelijke bramen en zeer slechte met weinig kleine en smakeloze bramen, en alles daartussen.

(Bron:KNNV, Aad van Diemen)

Van Overige Verenigingen

Voor alle genoemde activiteiten van de diverse verenigingen geldt: raadpleeg de informatie op de website van de betreffende vereniging.

IVN afdeling Dintel- en Marklanden en Mark en Donge

Zondag 14 januari 2024 - Natuurwandeling Liesbos

Thema: het Winterbos

Natuurwandeling in samenwerking met IVN Mark en Donge.

Tijd: 13:30 uur (tot ca. 15:00 - 15:30 uur)

Locatie: Start en parkeren: bij Café Rest. 'De Boswachter', Nieuwe Dreef 4, 4839 AJ, Breda.

Zaterdag 17 februari 2024 - Natuurwandeling Krabbenbossen

Thema: De natuur ontwaakt

Tijd: 13.30 uur (tot ca.15.00 uur)

Locatie: volgt

Wandelingen met IVN

Wandelen kun je op veel manieren doen:

1. Op eigen houtje met de IVN route app als begeleider
2. Met onze natuurgids mee op wandelexcursie
3. Een wandeling op aanvraag met besloten groep

Ad. 1 IVN Route App

Je kunt de IVN Route App op je smartphone of tablet zetten en een mooie wandeling in de buurt opzoeken. Binnen ons werkgebied staan er vier wandel- en/of fietsroutes in de app.

Je kunt de app voor Android [hier](#) downloaden en de app voor iOS [hier](#).

In plaats van de app te gebruiken kun je de routes ook hier downloaden:

- [Strijpen - De Berk](#) - wandeling door een oud turfwinningengebied
- [Moerdijk](#), Industrie en Natuur - fietstocht door Moerdijk en omgeving met verrassende natuur
- [Dintel- en Marklanden](#) - wandeling door de landen van Dintel en Mark
- [Biodiversiteit](#) - fietstocht met veel variatie
- [Ettense en Hoevense Beemden](#) - korte fietstocht of lange wandeling
- [Ommetje Pagnevaart](#) - een kort wandelingetje voor de zondagmiddag

Gilde De Baronie

Natuurwandeling Mastbos op 02 januari 2024 TIJD 13:30 - 15:00

Vertrek Mastbos Huisdreef 4, 4836 AM Breda Rest. De Boswachter

Natuurwandeling Liesbos op 17 januari tijd 13.30u

Vertrek **Boswachter** Nieuwe Dreef 4, 4839 AJ Breda

Boerderij Wolfslaar

Zuurdesembrood workshop Voor volwassenen

28 januari 2024 10.00 tot 13.00 uur

In deze workshop leer je de kneepjes van het vak van het maken van zuurdesembrood en hoe je het kunt integreren in je routine. Je leert wat een starter is, hoe je die kan ontwikkelen en wat de voordelen zijn van zuurdesem. Je leert de stappen voor het bereiden van het deeg en de juiste kneedtechnieken. We bakken een paar broden en eten een heerlijke plantaardige lunch. Je gaat naar huis met wat zuurdesemstarter, een lijst met gereedschappen en een recept met instructies.

Kosten € 60: lunch en koffie/thee inbegrepen

Aanmelden en verdere informatie: [elemental eco](#)

Eetbare tuin workshop Voor volwassenen

29 januari 2024 19.15 - 21.30 uur

Workshop voor je eigen eetbare tuin

In deze workshop krijg je inspiratie, tips en ideeën voor je eigen eetbare tuin.

In elke tuin of balkon is het mogelijk gezonde eetbare groentes, kruiden en planten te kweken waar je heerlijk van kunt oogsten. Na deze inspiratieworkshop heb je handvatten hoe je kunt beginnen. Wil je hierna meer? Dan kun je meedoen aan een cursus van 4 dagdelen.

Kosten € 10, aanmelden via mailto:<mailto:info@etenuitjetuin.nl> (link stuurt een e-mail)
facebook eten uit je tuin

Fermentatie workshop

25 februari 2024 Voor volwassenen

10.00 tot 13.00 uur

Groenten leren fermenteren

In de workshop maken we 3 verschillende gefermenteerde producten. Met een hele kool maak je zuurkool die je vervolgens mee naar huis neemt. We laten je zien hoe je gefermenteerde groenten maakt met de toegevoegde pekelmethode. En als laatste laten we je zien hoe Kimchi wordt bereid. We hebben vooraf voorbeelden voorbereid, zodat je alle 3 de items kan proeven. Je gaat naar huis met je eigen potje zelfgemaakte zuurkool, recepten en instructies.

- kosten € 60: heerlijke plantaardige lunch en koffie/thee inbegrepen
- meenemen: een pot van 1 liter met een opening groot genoeg zodat je hand er in past
- aanmelden en verdere info: [elemental eco](#)

De Amerkant op

Kerstbomen planten!

We doen het gewoon, elke boom telt! Op zaterdag 6 januari vanaf 10.30 uur – 12.30 uur zijn er vast nog wat plantplaatsjes over bij de Kinderboomkwekerij aan de Zandstraat (zijstraat Watertorenstraat Made).

Vogelbescherming

Op 26, 27 en 28 januari is weer de Nationale Tuinvogeltelling van Vogelbescherming Nederland. Dit jaar telt heel Nederland alweer voor de 21e keer vogels! Dankzij de tellers heeft Vogelbescherming de afgelopen decennia een beter beeld van de vogels in de winter in de tuinen gekregen. En dat draagt weer bij aan het beschermen van de tuinvogels. Vorig jaar deden maar liefst 140.000 mensen mee aan dit grootste burgeronderzoek van

Nederland! Ook mee doen? Ga dan alvast

naar <https://www.vogelbescherming.nl/tuinvogeltelling>.

Meedoen is heel simpel: tel een half uurtje de vogels in de tuin of op het balkon en meld de resultaten op [tuinvogeltelling.nl](https://www.vogelbescherming.nl/tuinvogeltelling).

De webapp [Mijntuinvogeltelling.nl](https://www.vogelbescherming.nl/tuinvogeltelling) is een handige hulp bij het herkennen van de vogels. Via een foto of een vragenlijst helpt de app met het benoemen van de soorten. Via deze app kunnen ook direct de telresultaten worden doorgegeven.

Maak een vogelparadijs van je tuin

In de winter is voedsel schaars. Het helpt daarom als je je tuin vogelvriendelijk inricht zodat er ook in de koude periode voedsel te vinden is. Laat je uitgebloeide planten staan, vogels eten daar de zaden uit. Veeg blaadjes op een hoop. Dit vormt een ideale schuilplaats voor insecten en dus voedsel voor vogels. Ook struiken met bessen zoals de lijsterbes helpen vogels de winter door. En hang je ook nog wat vogelvoer op, dan weet je zeker dat de vogels niets tekortkomen. Tip: Neem [hier](#) eens een kijkje en geniet live van de tuinvogels op de Vogelbescherming voedertafel.

Wie mee wil doen aan de Nationale Tuinvogeltelling kiest een half uurtje uit in het telweekend en geeft de resultaten door. Je kunt je via www.tuinvogeltelling.nl nu alvast aanmelden voor de nieuwsbrief Vogelnieuws. Je ontvangt dan handige herkenningstips en de laatste tuinvogelnieuwtjes. Ook krijg je een kortingscode voor 15% korting op vogelvoer, voersystemen en nestkasten. Een perfecte voorbereiding op jouw tuinvogeltelling!

TUINAGENDA JANUARI

Ook al groeit er nog niet veel in de tuin in januari, er zijn toch wel wat klusjes in de tuin te doen. Hierbij wat ideeën voor uw tuin.

Inrichting en aanleg

- Maak een beplantingsplan. Niet vergeten om ook laatbloeiende planten en zomerbloeiende bollen op de verlanglijst te zetten.
- Plant bomen, struiken en hagen tijdens vorstvrije perioden.
- Installeer een gereedschapsrek; goed voor het gereedschap en je hoeft nooit meer te zoeken.

Voorbereiden

- Maak een plattegrond en bloeischema voor iedere border.
- Tuin inspecteren en schemaatje reparatiewerkzaamheden maken. Zolang de planten in rust zijn, kun je overal nog goed bij.
- Bestel planten en zaden per post.
- Houd vliesdoek en noppenfolie klaar om vorstschade te voorkomen. Lees meer bij planten beschermen tegen vorst.
- Koop eindelijk die supersnoeischaar.
- Bewaar vanaf nu eierdoosjes, maaltijdbakjes en margarinekuipjes waarin straks gezaaid kan worden.

Onderhouden

- Bind het leifruit nog eens goed aan.

- Tap en sluit de waterleiding af (als dat vorige maand nog niet gebeurd is). Zo voorkom je vorstschade.
- Repareer hekken en schuttingen. Er staan nu minder planten, zodat je er makkelijker bij kunt.

Verzorgen

- Verspreid een dun laagje compost door de border.
- Houd groenblijvers sneeuwvrij. Schud de sneeuw van hagen als buxus, conifeer en taxus om te voorkomen dat er door de zware sneeuw gaten in de hagen vallen.
- Duw wortelkluiten met de voet terug. Door de vorst komen de wortelkluiten van planten weleens omhoog.
- Geef bollen in pot binnen en buiten af en toe water.
- Lucht de kuipplanten. Overwinteren een aantal kuipplanten binnen? Zet dan bij zacht weer even een raampje open.

Snoeien

- Knot wilgen. Takken niet weggooien, want daarmee kun je hekjes en borderranden vlechten. Takken die in de grond worden gestoken, wortelen en lopen uit.
- Snoei de leilinde.
- Snoei fruitbomen als het niet vriest.
- Knip bij zacht weer zielige hoopjes bruine borderplanten terug.

Kas

- Lap de ramen van de kas voor optimale lichtinval.
- Open op zonnige dagen 's middags de ramen van kas en koude bak voor ventilatie.

Sierbestrating

- Maak de voegen van de bestrating onkruidvrij.
- Hoog de bestrating op. Voorkom daarmee dat er na regen en dooiwater kan blijven staan. Je kunt daarvoor ook drainage aanleggen.

Gazon

- Voorzie het gazon van een metalen of kunststof kantopsluiting, zodat je nooit meer kanten hoeft te steken.

Bron: vtwonnen.nl